

**UCHWAŁA NR L/406/23
RADY GMINY SULIKÓW**

z dnia 31 maja 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików za lata
2021-2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 ze zm.) **Rada Gminy Sulików**

uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików za lata 2021-2022, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sulików.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Bogusław Świątek

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY SULIKÓW ZA LATA 2021-2022

GMINA SULIKÓW

Sulików, kwiecień 2023 r.

ZLECENIODAWCA:

Gmina Sulików
ul. Dworcowa 5 59-975 Sulików
tel.: 75 77 87 288, 289, fax: 75 77 56 922
e-mail: ug@sulikow.pl, www.sulikow.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM Sebastian Kulikowski
Trójca 158D, 59-900 Zgorzelec
tel. 0691 015 026, fax. (+48) 75 613 81 34
e-mail: ekoteam.kulikowski@gmail.com, www.ekoteam.com.pl

AUTOR OPRACOWANIA:

Sebastian Kulikowski

Spis treści

1. WSTĘP	4
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY SULIKÓW	5
3. CEL NADRZĘDNY I PRIORYTETY EKOLOGICZNE OKREŚLONE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY SULIKÓW NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2025-2028.....	7
4. STAN REALIZACJI DZIAŁAŃ W LATACH 2021-2022	8
4.1. OCHRONA KLIMATU I POWIETRZA	8
4.2. KLIMAT AKUSTYCZNY.....	12
4.3. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.....	13
4.4. GOSPODAROWANIE WODAMI.....	14
4.5. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.....	16
4.6. ZASOBY GEOLOGICZNE.....	17
4.7. OCHRONA GLEB.....	18
4.8. GOSPODAROWANIE ODPADAMI	18
4.9. ZASOBY PRZYRODNICZE.....	21
4.10. ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI.....	23
5. ANALIZA WSKAŹNIKOWA ZA LATA 2021-2022.....	25
6. PODSUMOWANIE.....	27

Spis tabel

Tabela 1 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony powietrza na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022.....	8
Tabela 2 Stan realizacji zadań monitorowanych dotyczących zagrożeń hałasem na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022.....	12
Tabela 3 Stan realizacji zadań własnych dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022.....	13
Tabela 4 Stan realizacji zadań własnych w zakresie gospodarowania wodami na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022	14
Tabela 5 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022.....	16
Tabela 6 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie zasobów geologicznych na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022.....	17
Tabela 7 Stan realizacji zadań własnych w zakresie ochrony gleb na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022	18
Tabela 8 Stan realizacji zadań własnych w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022	18
Tabela 9 Stan realizacji zadań własnych w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022.....	21
Tabela 10 Stan realizacji zadań własnych w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022.....	23
Tabela 11 Analiza wskaźnikowa Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików	25

Spis rysunków

Rysunek 1 Lokalizacja gminy Sulików na tle powiatu zgorzeleckiego	5
---	---

1. Wstęp

Podstawą opracowania Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików za lata 2021-2022 (zwany dalej Raportem) jest umowa zawarta pomiędzy EKO – TEAM Sebastian Kulikowski, a Gminą Sulików.

Wykonując ustawowy obowiązek wynikający z zapisu art.17 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 z późn. zm.), Wójt Gminy Sulików zlecił opracowanie Programu ochrony środowiska dla Gminy Sulików na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028. Dokument został przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/258/21 Rady Gminy w dniu 29.10.2021 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028.

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi, w cyklach dwuletnich powinny być opracowywane Raporty z realizacji Programu (ocena realizacji planu operacyjnego, ocena mierników, efektywności Programu). Niniejszy dokument stanowi pierwszy raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028, obejmujący lata 2021-2022, i zawiera on:

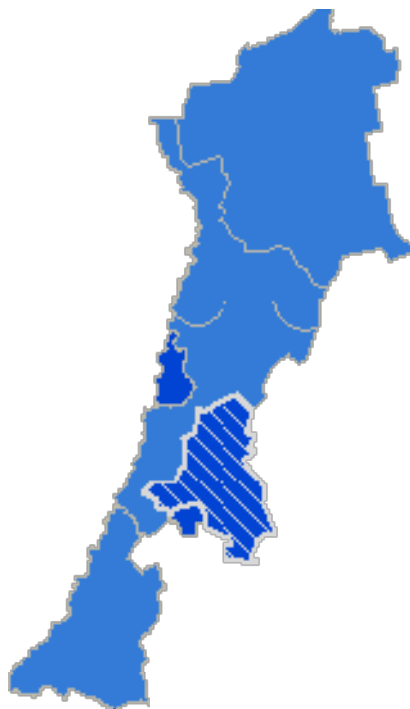
- analizę realizacji przedsięwzięć planowanych w aktualizacji POŚ z 2021 roku,
- ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizę efektywności programu w oparciu o wskaźniki w nim określone.

Przy opracowaniu niniejszego Raportu wykorzystano materiały i informacje dotyczące stanu środowiska na terenie gminy Sulików uzyskane z następujących instytucji:

- Starostwo Powiatowe w Zgorzelcu,
- Urząd Gminy w Sulikowie,
- Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu,
- Polskie Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Zarząd Zlewni w Zgorzelcu,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Zgorzelcu,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu,
- Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu,
- Nadleśnictwa Pieńsk,
- Międzygminna Spółka Wodno-kanalizacyjna SUPLAZ Sp. z o.o.,
- PUK Sp. z o.o. w Zawidowie.

2. Charakterystyka Gminy Sulików

Gmina Sulików położona jest w województwie dolnośląskim, w powiecie zgorzeleckim. Leży przy południowo-zachodniej granicy Polski, sąsiadując bezpośrednio z Czechami, niedaleko od granicy z Niemcami. Przejście graniczne z Czechami w Zawidowie położone jest w odległości ok 8 km od gminy, zaś do przejść granicznych z Niemcami odległość wynosi: do Zgorzelca 7 km i Jędrzychowic 5 km. Odległość z Sulikowa do Wrocławia wynosi 160 km, do Pragi 140 km, Berlina 286 km, zaś Warszawy 505 km.

Rysunek 1 Lokalizacja gminy Sulików na tle powiatu zgorzeleckiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.pkw.gov.pl

Gmina sąsiaduje z gminą miejską Zawidów oraz gminą wiejską Zgorzelec z powiatu zgorzeleckiego i gminami wiejskimi Platerówka oraz Siekierzyn położonymi w powiecie lubańskim, a od południa z Czechami (powiat Frydlant).

Gmina Sulików zajmuje powierzchnię ok. 95,2 km². Obszar Gminy jest podzielony na 15 obrębów geodezyjnych. Gmina obejmuje 22 miejscowości i 16 sołectw: Bierna, Mała Wieś Dolna, Mała Wieś Górna, Miedziana, Mikułowa, Radzimów Dolny, Radzimów Górny, Skrzydlice, Stary Zawidów, Studniska Dolne, Studniska Górne, Sulików, Wilka, Wilka Bory, Wrociszów Dolny oraz Wrociszów Górny.

Sulików jest gminą typowo rolniczą, użytki rolne i lasy stanowią tu ponad 90% powierzchni. Obszar Gminy znajduje się w obrębie Pogórza Izerskiego, które można podzielić na cztery części fizyczno-geograficzne: Wzgórza Zalipiańskie, Wysoczyznę Siekierczyńską, Obniżenie Zawidowa i Równinę Zgorzelecką. Najwyższym punktem na terenie gminy jest szczyt Wyszyny (ponad 400 m n.p.m.). Rzeźbę terenu urozmaicają lokalnie pagóry (na ogół bazaltowe), a największy z nich zwany Górą Ognistą posiada wysokość względną ok. 70 m i jest eksploatowany przez kopalnię bazaltu w Sulikowie. Krajobraz Gminy porożcinany jest malowniczymi wciśniętymi dolinkami potoków Lipy, Czerwonej Wody i Płonki.

Gmina Sulików na koniec 2021 roku liczyła 5 995 mieszkańców, z czego 49,9% stanowiły kobiety, a 50,1% mężczyźni. W latach 2002-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 0,3%.

W 2021 roku zarejestrowano 73 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 62 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Sulików 11. W tym samym roku 3 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 11 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji

zagranicznych wynoszące -8. 62,1% mieszkańców gminy Sulików jest w wieku produkcyjnym, 18,2% w wieku przedprodukcyjnym, a 19,7% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

W gminie Sulików w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 347 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 282 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 31 nowych podmiotów, a 24 podmioty zostały wyrejestrowane. Na przestrzeni lat 2009-2021 najwięcej (52) podmiotów zarejestrowano w roku 2015, a najmniej (26) w roku 2016. W tym samym okresie najwięcej (65) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2011 roku, najmniej (12) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2020 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Sulików najwięcej (15) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością.

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (337) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 6,3% (22) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 34,0% (118) podmiotów, a 59,7% (207) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Sulików najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (33.7%) oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (27.0%).

3. Cel nadrzędny i priorytety ekologiczne określone Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Przy zastosowaniu wielu kryteriów środowiskowych, społecznych i gospodarczych w czasie opracowywania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028, dokonano wyboru celów średniookresowych do 2028 roku i zadań do 2024 roku, w zakresie poszczególnych komponentów środowiskowych, były to głównie:

Ochrona klimatu i jakości powietrza (OP)

OP.I. Poprawa jakości powietrza

Ochrona przed hałasem (KA)

KA.I. Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców Gminy ponadnormatywnym hałasem

Ochrona przed promieniowaniem (PEM)

PEM.I. Wyeliminowanie negatywnych oddziaływań pól elektromagnetycznych

Gospodarowanie wodami (ZW)

ZW. I. Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości i ilości wód podziemnych wraz z racjonalizacją ich wykorzystania

ZW. II. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą

Gospodarka wodno-ściekowa (GW)

GW. I. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej

Zasoby geologiczne (ZG)

ZG. I. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych

Gleby (GL)

OGL. I. Właściwe użytkowanie istniejących zasobów glebowych

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO)

GO.I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój Gminy Sulików

Zasoby przyrodnicze i ochrona lasów (ZP)

ZP. I. Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej

ZP. II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

Zagrożenia poważnymi awariami (PAP)

PAP.I. Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym i zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia

Celem niniejszego Raportu jest określenie czy zaplanowane zadania na lata 2021 i 2022 zostały zrealizowane i czy zostały osiągnięte efekty ekologiczne. W związku z tym w dalszej części opracowania w zestawieniach tabelarycznych zobrazowano, jak przebiegała realizacja planowanych zadań w wyznaczonym czasookresie.

W Programie Ochrony Środowiska w harmonogramach realizacji zadań wyszczególnia się dwie grupy zadań:

- zadania własne – realizowane bezpośrednio przez Gminę Sulików, ich realizacja jest związana bezpośrednio z wkładem finansowym Gminy oraz środkami pozyskanymi z zewnątrz,
- zadania monitorowane – realizowane przez jednostki tj. Powiat Zgorzelecki, Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu, Polskie Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Zarząd Zlewni w Zgorzelcu, Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Zgorzelcu, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, Nadleśnictwa Pieńsk, Międzygminna Spółka

Wodno-kanalizacyjna SUPLAZ Sp. z o.o., PUK Sp. z o.o. w Zawidowie, mieszkańców Gminy czy przedsiębiorców.

Biorąc pod uwagę fakt, iż w Programie Ochrony Środowiska pojawiają się zadania należące do każdej z dwóch wymienionych wyżej grup, dane do opracowania niniejszego Raportu pochodzą nie tylko z Gminy i jego jednostek, ale także z instytucji wymienionych na listach przedsięwzięć przewidzianych do realizacji, jako jednostki odpowiedzialne za ich wykonanie.

W tym celu autorzy niniejszego „Raportu...” wyspecyfikowali pisemne prośby o udzielenie informacji do jednostek mających wpływ na realizację poszczególnych zadań, a uzyskane informacje zostały wykorzystane w Raporcie z realizacji zadań zapisanych w Programie Ochrony Środowiska w częściach dotyczących zadań monitorowanych.

4. Stan realizacji działań w latach 2021-2022

4.1. Ochrona klimatu i powietrza

W zakresie ochrony powietrza w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 założono realizację 8 zadań, obejmujących m.in. termomodernizację budynków oraz inwestycję w odnawialne źródła energii, modernizację źródeł ciepła, edukację ekologiczną, budowę i modernizację infrastruktury drogowej i rowerowej.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony jakości powietrza na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022.

Tabela 1 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony powietrza na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022

Cel do 2028 roku: OP.I. Poprawa jakości powietrza		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1	OP.1.1. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą niskosprawnych źródeł ciepła	W 2021 roku w ramach realizacji zadania wymieniono kocioł grzewczy w budynku kotłowni w Szkole Podstawowej w Biernej oraz modernizacji kotłowni. Zamontowano ponadto 200 l zbiornik ciepłej wody oraz zawory podpionowe. Nowe źródło ciepła spełnia wymogi 5 klasy grzewczej. Koszt inwestycji wyniósł 95 500,00 zł.
2	OP.1.2. Termomodernizacja budynków mieszkalnych jednorodzinnych	Zadanie realizowane jest przez mieszkańców (osoby fizyczne) Gminy Sulików. W ramach zadania mieszkańcy otrzymują wsparcie z Programu Czyste Powietrze.
3	OP.1.3. Termomodernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych	<p>WFOŚiGW we Wrocławiu</p> <p>W latach 2021-2022 w ramach programu „Czyste Powietrze” na terenie gminy Sulików podpisano 95 umów. W ich ramach wymieniono 93 szt. nieekologicznych źródeł ciepła na nowe, bardziej ekologiczne. Zainstalowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 12 szt. kotłów na węgiel, • 13 szt. kotłów na pellet drzewny, • 67 szt. pomp ciepła, • 1 szt. ogrzewania elektrycznego, • 34 szt. instalacji fotowoltaicznych, • 1 szt. kocioł gazowy kondensacyjny. <p>Ponadto wymieniono 6 szt. drzwi, 5 szt. stolarki zewnętrznej oraz docieplono 5 szt. obiektów.</p> <p>W latach 2019 – 2023 w gminie Sulików realizowany jest projekt partnerski pn. „Koalicja na rzecz poprawy jakości powietrza Gmin Zachodniego Obszaru Interwencji (ZOI)”. W ramach projektu na terenie gminy Sulików podpisano 24 umowy o powierzenie grantu</p>

		(umowy pomiędzy beneficjentami końcowymi – mieszkańcami, a Grantodawcą OTS Wolna Przedsiębiorczość w Świdnicy) na realizację przedsięwzięcia polegającego na likwidacji kotłów na paliwa stałe w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych. Projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014– 2020, Oś priorytetowa 3, Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 3.3, „Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym”, Typ 3.3 e Modernizacja systemów grzewczych i odnawialne źródła energii - projekty dotyczące zwalczania emisji kominowej – projekt grantowy.
4	OP.2.1. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	<p>„Budowa (w tym zakup niezbędnych urządzeń) infrastruktury służącej wytwarzaniu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (w tym mikroinstalacji) przez członków Południowo Zachodniego Klastra Energii". Gmina Sulików w ramach członkostwa w Południowo - Zachodnim Klastrze Energii aplikowała o dofinansowanie projektu partnerskiego pn. „Budowa (w tym zakup niezbędnych urządzeń) infrastruktury służącej wytwarzaniu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (w tym mikroinstalacji) przez członków Południowo Zachodniego Klastra Energii". Wnioskodawcą i Liderem projektu jest Gmina Miejska Zgorzelec, a pozostałymi Partnerami są: Gmina Miejska Zawidów, PGE Energia Odnawialna S.A., Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o. w Zawidowie, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji "NYSA" sp. z o.o. w Zgorzelcu, Wielospecjalistyczny Szpital - Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Zgorzelcu.</p> <p>Zakres wniosku Gminy Sulików dotyczy budowy mikroinstalacji fotowoltaicznych na obiektach publicznych, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Urzędu Gminy w Sulikowie - o mocy 19,8kW, • Szkoły Podstawowej w Sulikowie - dwie mikroinstalacje o łącznej mocy 40,6 kW (15,015 kW oraz 25,935 kW), • Gminnego Ośrodka Kultury w Sulikowie – 13,195 kW, • Świetlicy wiejskiej w Studniskach Dolnych - 16,835 kW, - Świetlicy wiejskiej we Wrociszowie Górnym – 10,00 kW, • Świetlicy wiejskiej w Mikułowej – 13,195 kW. <p>Projekt jest realizowany w ramach Programu: Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Osi priorytetowej 3 Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 3.1 Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych – konkurs horyzontalny, Schemat 3.1 A. Wydatki całkowite 485 013,60 zł. Wydatki kwalifikowane 394 320,00 zł. Pozyskane dofinansowanie 335 172,00 zł</p>
5	OP.3.1. Budowa i przebudowa dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich oraz opracowanie dokumentacji projektowej	<p>Gmina Sulików</p> <p>W okresie sprawozdawczym na remonty bieżące dróg gminnych wydatkowano kwotę 10 288,70 zł. Na zadania inwestycyjne przeznaczono kwotę 261 994,83 zł. Realizowano następujące inwestycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowa drogi w Małej Wsi Dolnej na długości 480 m; koszt: ok. 260 000,00 zł, • przebudowa ul. 8 Maja w Sulikowie – etap dokumentacji; inwestycja dotyczy przebudowy 357 mb drogi asfaltowej na drogę z nawierzchnią z kostki betonowej. Koszt dokumentacji: 33 500,00 zł, • przebudowa drogi wewnętrznej w Studniskach Górnych dz. nr 16, 27, 36, 41, 82 na długości 650 m; koszt: ok. 501 068,08 zł,

		<ul style="list-style-type: none"> • remonty cząstkowe dróg gminnych o nawierzchni bitumicznej na terenie miejscowości Nowoszyce, Stary Zawidów, Sulików, • remonty cząstkowe dróg wewnętrznych o nawierzchni bitumicznej w miejscowościach: Radzimów Górny, Stary Zawidów, Radzimów Dolny, Studniska Górne, • remonty dróg kruszywem bazaltowym w miejscowościach Radzimów Dolny, Wrociszów Dolny, Wilka, Sulików, • remont dróg wewnętrznych w miejscowościach Studniska Górne, Skrzydlice, Bierna, Sulików, • remont poboczy przy ul. Kwiatowej w Sulikowie. <p>Powiat Zgorzelecki</p> <p>W okresie sprawozdawczym, Powiat zrealizował zadania w zakresie remontów dróg i szereg pozostałych prac, które skutecznie przyczyniły się do poprawy bezpieczeństwa ich użytkowników, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • remont drogi powiatowej nr 2386D relacji Kunów – Studniska Dolne na długości odcinka 1 640 mb, droga dojazdowa do gruntów rolnych; koszt: 136 517,02 zł, • przebudowa drogi powiatowej nr 2398D relacji Żarska Wieś – Pokrzywnik od km 5+905,00 do km 8+482,00 i od km 9+062,00 do km 9+332,00 – etap I (łącznie długość odcinka 2 847 mb); koszt: 360 868,75 zł, • remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych przy użyciu masy na gorąco; koszt: 133 686,52 zł, • remonty cząstkowe nawierzchni dróg powiatowych emulsją i grysem asfaltowym przy użyciu Patchera; koszt: 383 588,98 zł. <p>Łącznie na inwestycje i remonty dróg powiatowych wydatkowano z budżetu powiatu kwotę 1 014 661,27 zł.</p> <p>DSDiK we Wrocławiu</p> <p>W latach 2021-2022 w ramach zadania realizowano następujące inwestycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowa, rozbudowa odcinków drogi wojewódzkiej nr 357 - prace projektowe. Zadanie A. Przebudowa drogi na odcinku od DW 355 do Sulikowa. Długość odcinka ok. 2,5 km. Zadanie B. Rozbudowa drogi na odcinku od Sulikowa do Siekierzyna. Długość odcinka ok. 9,5 km. <p>Inwestycja jest w trakcie realizacji. Dotychczasowy koszt: 447 720,00 zł.</p>
6	<p>OP.3.2. Rozwój transportu rowerowego, w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych</p>	<p>Gmina Zgorzelec, Gmina Sulików, Miasto Zawidów i czeska Gmina Černousy</p> <p>W latach 2018-2021 Gmina Sulików w ramach projektu pn.: "Witka-Smeda zagospodarowanie pogranicza polsko-czeskiego – etap I" współpracowała z Gminą Zgorzelec, Gminą Miejską Zawidów oraz czeską Černousy. Zakończono projekt zagospodarowania zbiornika wodnego i terenów wokół niego. W ramach inwestycji Gmina Zgorzelec, główny partner w projekcie, czytelnie oznakowała i opisała trasę turystyczną (pętlę wokół jeziora) i wybudowała moło widokowe. Zagospodarowała także teren jeziora na cele rekreacyjne. Gmina Sulików wybudowała część trasy rowerowej i oznakowała ją w kierunku Jeziora Witka na odcinku ok. 2,5 km. Gmina Zawidów wybudowała kolejną część trasy w ramach wspólnej pętli, tworząc tym samym nowe polsko – czeskie połączenie. Odcinek trasy rowerowej na terenie Czech wykonała Gmina Černousy.</p>

7	<p>OP.3.3.Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie szkodliwości zanieczyszczeń powietrza na zdrowie</p>	<p>Gmina Sulików przystąpiła do realizacji Programu „Czyste Powietrze”. Program Czyste Powietrze" ma na celu poprawę efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodnych budynków mieszkalnych z maksymalnie wydzielonymi dwoma lokalami mieszkalnymi lub uniknięcia emisji zanieczyszczeń powietrza, pochodzących z nowo budowanych jednorodzinnych budynków mieszkalnych.</p> <p>W 2021 roku w Gminie Sulików został utworzony Punkt konsultacyjno - informacyjny Programu, którego zadaniem jest m.in. wsparcie mieszkańców gminy poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomoc w przygotowywaniu wniosków, • wstępną weryfikację wniosków o dofinansowanie złożonych przez Wnioskodawców, • przekazanie zweryfikowanych wniosków o dofinansowanie do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, • pomoc w przygotowywaniu wniosków o płatność wraz z wymaganymi załącznikami. <p>W okresie sprawozdawczym, w ramach realizacji I celu strategicznego a także wypełniając obowiązki wynikające z Programu Ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych, przyjętego uchwałą Nr XXI/505/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 lipca 2020 r., Starostwo Powiatowe w Zgorzlecu zorganizowało cztery akcje ekologiczne, z których większość skierowana była do uczniów szkół powiatu zgorzeleckiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „DBASZ TO MASZ - CZYSTE POWIETRZE” - akcja polegała na zaprojektowaniu przez uczniów w wieku 7-10 lat prac plastycznych, plakatów dotyczących czystego powietrza wraz z krótkim opisem dlaczego warto chronić środowisko. Do wykonania prac dzieci mogły wykorzystać materiały wtórne, którym nadadzą nowe życie. W ramach akcji udział wzięło łącznie 57 uczniów; • „CZYSTE POWIETRZE” (lekcja edukacyjna) - również skierowana do placówek oświatowych dotyczyła czystego powietrza, a mianowicie rozpowszechnienia przez wychowawców klas informacji czym nie należy palić w piecach, jak można dbać o ochronę powietrza oraz co może zrobić każdy z nas na rzecz ochrony środowiska. Wszystkie materiały potrzebne do przeprowadzenia zajęć zostały przekazane szkołom. W przedsięwzięciu udział wzięły dwie placówki; • w trosce o stan środowiska naturalnego oraz w celu podniesienia świadomości ekologicznej najmłodszych przedstawicieli naszego społeczeństwa, Starostwo zaprosiło szkoły do wzięcia udziału w akcji „Zbieramy makulaturę - chronimy drzewa”. W konkursie wzięło udział 5 placówek. W trakcie akcji uczniowie szkół zebrali łącznie 6 080 kg makulatury. Akcja miała na celu zbiórkę makulatury przez uczniów, tym samym edukację dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie konieczności segregacji odpadów, które poddawane są dalszemu recyklingowi. Za uczestnictwo w akcji szkoły otrzymały nagrody ufundowane przez powiat; • w ramach akcji ogólnopolskiej starostwo również zorganizowało akcję zaadresowaną do wszystkich
---	---	---

		<p>mieszkańców powiatu zgorzeleckiego. Miała ona na celu zachęcanie mieszkańców do korzystania z już rozstawionych serduszek na plastikowe nakrętki na terenie miasta Zgorzelec. Dnia 08 września 2021 roku pojawił się artykuł na stronie internetowej powiatu zgorzeleckiego, który miał na celu rozpowszechnienie informacji - jak ważne i szczytne jest napełnianie serduszek poprzez wrzucanie plastikowych nakrętek przez mieszkańców.</p> <p>Wszystkie przedsięwzięcia miały na celu uświadomienie jak ważne jest czyste powietrze, którym oddychamy. Obecne działania na rzecz ochrony przyrody nie są współmierne do problemu, z którym stykamy się na co dzień. Ważnym działaniem jest, aby nieprzerwalnie kontynuować edukację, upowszechniać wiedzę i aktywizować społeczeństwo z zakresu ochrony środowiska.</p>
--	--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Sulików, Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu, DSDiK, 2023

4.2. Klimat akustyczny

W zakresie oddziaływania hałasu w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 założono realizację: 5 zadań obejmujących poprawę infrastruktury drogowej, nadzór nad istniejącymi uciążliwościami hałasu przemysłowego, edukację ekologiczną.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących klimatu akustycznego na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022.

Tabela 2 Stan realizacji zadań monitorowanych dotyczących zagrożeń hałasem na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022

Cel do 2028 roku: KA.I. Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców Gminy ponadnormatywnym hałasem		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1	Systematyczne podnoszenie jakości nawierzchni dróg publicznych	Zadanie opisane w rozdziale ochrona klimatu i powietrza.
2	Sporządzenie i monitorowanie Programów ochrony środowiska przed hałasem	W latach 2021-2022 nie sporządzono Programu ochrony środowiska przed hałasem, który obejmowałby swoim zasięgiem teren gminy Sulików.
3	Nadzór nad istniejącymi uciążliwościami hałasu przemysłowego	WIOŚ we Wrocławiu, Delegatura w Jeleniej Górze W latach 2021-2022 nie prowadzono kontroli dotyczących hałasu w zakładach na terenie gminy Sulików.
4	Ocena stanu klimatu akustycznego przy drogach publicznych	WIOŚ we Wrocławiu W latach 2021-2022 nie prowadzono oceny stanu klimatu akustycznego przy drogach publicznych na terenie gminy Sulików.
5	Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowanie rozwiązań przyczyniających się do redukcji emisji hałasu (np. promowanie ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego)	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu prowadzona jest na bieżąco przy okazji działań edukacyjnych dotyczących innej tematyki ochrony środowiska.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z WIOŚ we Wrocławiu, 2023

4.3. Pola elektromagnetyczne

W zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 założono realizację: 4 zadań, obejmujących m.in.: monitoring pól elektromagnetycznych, kontrolę miejsc i lokalizacji źródeł promieniowania, w tym wprowadzenie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022.

Tabela 3 Stan realizacji zadań własnych dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022

Cel do 2028 roku: P.I. Ochrona przez ponadnormatywnym promieniowaniem		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1	Kontynuacja monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku	<p>WIOŚ we Wrocławiu</p> <p>W ramach PMŚ w roku 2021 pomiary poziomów pól elektromagnetycznych wykonywano zgodnie z metodyką określoną w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 2311).</p> <p>Zakres badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku obejmował pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego, w przedziale częstotliwości co najmniej od 80 MHz do 40 GHz w wybranych punktach pomiarowych.</p> <p>Punkty pomiarowe wyznaczono w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ) na terenie województwa dolnośląskiego dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego. Punkty te zostały ustalone w wykonawczym programie PMŚ na 2021 rok. Punkty stałej sieci monitoringu wyznaczono dla dwuletniego cyklu pomiarowego na obszarze miast (w miejscach dostępnych dla ludności) zgodnie z zasadą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poniżej 20 000 mieszkańców – 1 punkt pomiarowy, • od 20 000 do 50 000 mieszkańców – 2 punkty pomiarowe, • powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców – 3 punkty pomiarowe, • powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców – 4 punkty pomiarowe, • powyżej 200 000 mieszkańców – 4 punkty pomiarowe i 3 punkty na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców. <p>Punkty monitoringu badawczego wyznaczono dla czteroletniego cyklu pomiarowego na obszarze wszystkich gmin wiejskich (w miejscach dostępnych dla ludności), w każdej gminie wiejskiej po 1 punkcie pomiarowym.</p> <p>W latach 2021-2022 nie wykonywano badań na terenie gminy Sulików w ramach tego monitoringu.</p> <p>W 2021 roku badania prowadzone przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu były w powiecie zgorzeleckim w 6 punktach pomiarowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zgorzelec, ul. Tuwima • Bogatynia, ul. Daszyńskiego • Bogatynia, ul. Wyczółkowskiego • Zgorzelec, ul. Lubańska • Zawidów, ul. Broniewskiego • Pieńsk, ul. Partyzantów.

		W żadnym z przebadanych punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych.
2	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi (wyznaczanie stref technicznych bezpieczeństwa)	Nie było potrzeby realizacji zadania. Będzie realizowano w późniejszym terminie.
3	Prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji)	Ewidencję źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne prowadzi Starosta Zgorzelecki. W okresie sprawozdawczym przyjęto 1 zgłoszenie źródła promieniowania elektromagnetycznego oraz 2 aktualizacje danych zgłoszonych instalacji
4	Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	Edukacja ekologiczna dotycząca oddziaływania i szkodliwości promieniowania prowadzona jest na bieżąco przy okazji działań edukacyjnych dotyczących innej tematyki ochrony środowiska.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z WIOŚ we Wrocławiu, ze Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu

4.4. Gospodarowanie wodami

W zakresie gospodarowania wodami w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 założono realizację: 6 zadań, obejmujących m.in.: budowę, przebudowę, remont, modernizację budowli przeciwpowodziowych, kontrolę przestrzegania pozwoleń wodnoprawnych, prace utrzymaniowe i awaryjne na ciekach, wprowadzenie zapisów dotyczących obszarów narażonych na ryzyko powodzi do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarowanie wodami na terenie gminy w latach 2021-2022.

Tabela 4 Stan realizacji zadań własnych w zakresie gospodarowania wodami na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022

Cele do 2028 roku:		
ZW. I. Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości i ilości wód podziemnych wraz z racjonalizacją ich wykorzystania,		
ZW. II. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1	Ograniczenie zużycia wody w przemyśle (np. recyrkulacja wody, zamykanie obiegu wody)	Przedsiębiorstwa Według danych GUS na terenie gminy Sulików w roku 2022 zużycie wody wynosiło łącznie 25 886 dam ³ , z tego 21 246 dam ³ w przemyśle. W ostatnim roku odnotowano wzrost zużycia wody na potrzeby gospodarki ogółem na poziomie 45%.
2	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz poboru wód	WIOŚ we Wrocławiu W latach 2021-2022 WIOŚ prowadził kontrolę podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Sulików, w tym kontrolę z wyjazdem w teren oraz kontrolę oparte na analizie dokumentów i badań automonitoringowych, przedłożonych przez podmioty korzystające ze środowiska.

3	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Sulików prowadzi na bieżąco ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Zgodnie z danymi na terenie gminy jest 750 zbiorników bezodpływowych i 143 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków (stan na koniec 2022 roku).
4	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych na poziomie wojewódzkim i gminnym map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego oraz terenów zagrożonych podtopieniami	Zadanie będzie realizowane w kolejnych latach.
5	Budowa, przebudowa, remont, modernizacja budowli przeciwpowodziowych	Na terenie gminy Sulików działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej przejął Nadzór Wodny w Zgorzelcu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Obecnie administruje ciekami o łącznej długości 41 km, w tym:
6	Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> • Płonka 4,83 km, • Czerwona Woda 23,425 km, • Studzianka 5,4 km, • Nieciecz 5,2 km, • Lipniak 1,9 km. <p>W latach 2021-2022 nie wykonywano prac utrzymaniowych i konserwacyjnych na w/w ciekach.</p> <p>Prowadzono natomiast roboty interwencyjne i awaryjne na rzekach i urządzeniach wodnych np.. Usunięcie złomów drzew, zakrzaczeń, wywrotów z koryt, martwych zwierząt, usuwanie roślin inwazyjnych.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PGW Wody Polskie, Głównego Urzędu Statystycznego, WIOŚ we Wrocławiu, 2023

4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 założono realizację: 3 zadań, obejmujących m.in.: zwiększenie dostępności do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę oraz zbiorczego systemu zbierania ścieków komunalnych. W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022.

Tabela 5 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022

Cel do 2028 roku: GW. I. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej			
L.p.	Zadania planowane do realizacji	do	Stan realizacji zadań
1.	Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę		<p>Na koniec 2022 roku z wodociągów publicznych korzystało ponad 83% mieszkańców Gminy Sulików (4 812 mieszkańców), których zaopatrywały 2 wodociągi publiczne, administrowane przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Zawidowie, • Międzygminna Spółka Wodno-Kanalizacyjnej SUPLAZ Sp. z o.o. <p>Wzrosła zatem liczba mieszkańców korzystających z wodociągu publicznego o 23 osoby w porównaniu do końca 2020 roku.</p> <p>Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) na terenie gminy Sulików na dzień 31.12.2022 r. wynosiła 88,9 km. W okresie sprawozdawczym odnotowano wzrost długości sieci wodociągowej o 0,3 km.</p> <p>Liczba przyłączy wodociągowych na koniec 2022 roku wynosiła 1418 szt. W latach 2021-2022 powstało 50 szt. nowych przyłączy sieci wodociągowej.</p> <p>Wodociągi eksploatowane na terenie gminy Sulików oparte są na ujęciach wód podziemnych i powierzchniowych. Łączna dobowo produkcyjna woda przeznaczona do spożycia w 2022 r. na terenie gminy wyniosła 1 130 dm³/d.</p> <p>W 2021 roku pozyskano środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na zadanie pn.: „Budowa sieci wodociągowej wraz z przebudową nawierzchni dróg w miejscowościach Stary Zawidów i Wielichów”. Zakres wniosku dotyczy budowy sieci wodociągowej o długości około 11 km wraz z 82 szt. przyłączy o długości 925 mb, z powodu deficytu wody w indywidualnych studniach w gospodarstwach oraz niewydolności istniejącej sieci wodociągowej w części miejscowości. Rurociąg przesyłowy na odcinku Miedziana – Wielichów – Stary Zawidów. Sieć rozdzielcza i przyłącza wodociągowe w Starym Zawidowie i Wielichowie. Reduktory ciśnienia z uwagi na różnice w wysokości terenu; uzbrojenie sieci w armaturę regulującą, odcinającą oraz hydranty ppoż. Wnioskowano o dofinansowanie w wysokości 95%.</p>

2.	Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych	<p>Stopień wyposażenia gminy Sulików w sieć kanalizacji sanitarnej jest dobry – łączna długość czynnej sieci kanalizacyjnej na dzień 31.12.2022 r. wynosiła 29,2 km. Siecią kanalizacyjną objętych jest ok. 26% mieszkańców.</p> <p>W gminie funkcjonuje Oczyszczalnia Ścieków Sulików. Łączna średnia przepustowość oczyszczalni ścieków w gminie na koniec 2022 r. wg projektu wynosiła 924 m³/dobę. Z oczyszczalni ścieków korzysta 2 623 mieszkańców (2 607 w 2020 roku), przy równoważnej liczbie mieszkańców wynoszącej 8 450 osób. Oczyszczalnia komunalna w 2021 roku oczyściła 52 dam³ ścieków, w 2022 roku już 57 dam³ ścieków.</p> <p>Istotnym zagrożeniem środowiska wodnego są ścieki bytowo-gospodarcze, które powstają na terenach wiejskich i nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną. Właściciel nieruchomości zapewnia utrzymanie czystości i porządku przez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej. W przypadku, gdy budowa sieci jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, to wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub uruchomienie przydomowej oczyszczalni ścieków bytowych zapewnia właściciel nieruchomości. Przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jeżeli przydomowa oczyszczalnia ścieków spełnia wymagania określone w odpowiednich przepisach.</p>
3.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie	Gmina Sulików prowadzi na bieżąco ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Zgodnie z danymi na terenie gminy jest 750 zbiorników bezodpływowych i 143 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków (stan na koniec 2022 roku).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Sulików oraz administratorów sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, 2023

4.6. Zasoby geologiczne

W zakresie ochrony zasobów geologicznych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028, założono realizację 1 zadania monitorowanego, obejmującego współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli. W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących zasobów geologicznych na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022.

Tabela 6 Stan realizacji zadań monitorowanych w zakresie zasobów geologicznych na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022

Cel do 2028 roku: ZG. I. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1.	ZG.1.1. Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	<p>Gmina Sulików na bieżąco współpracuje z Wyższym Urzędem Górniczym, Okręgowym Urzędem Górniczym we Wrocławiu, Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, Kopalni Lafarge w Sulikowie.</p> <p>Nie stwierdzono naruszeń dotyczących ochrony środowiska towarzyszących wydobywaniu kopalin.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Sulików, 2023

4.7. Ochrona gleb

W zakresie ochrony gleb w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 założono realizację 1 zadania, obejmującego uzgadnianie warunków rekultywacji gruntów oraz monitoring gleb. W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony gleb na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022.

Tabela 7 Stan realizacji zadań własnych w zakresie ochrony gleb na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022

Cel średniookresowy do 2026 OGL. I. Ochrona i właściwe użytkowanie gleb		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1.	GL 1.1. Uzgadnianie warunków wykonania rekultywacji terenów poeksploatacyjnych i zdegradowanych przez podmioty zobowiązane	Zadanie zaplanowane do realizacji przez Starostę Zgorzeleckiego, który wydał 2 decyzje uznające rekultywację za zakończoną.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu, 2023

W latach 2021-2022 na terenie gminy Sulików obsługą programów rolno-środowiskowych zajmowała się ARiMR Dolnośląski Oddział Regionalny we Wrocławiu. W okresie sprawozdawczym zrealizowała 18 programów rolno-środowiskowo-klimatycznych, na łącznej powierzchni 125,52 ha, z czego 7 ha w 2021 roku, a 11 ha w 2022 roku.

4.8. Gospodarowanie odpadami

W zakresie gospodarki odpadami w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 założono realizację 10 zadań, obejmujących m.in.: opracowywanie sprawozdań z gospodarki odpadami komunalnymi oraz analiz gospodarowania odpadami, wdrożenie sprawnie działającego systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów kuchennych i zielonych z nieruchomości, osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych, sukcesywne zapobieganie i usuwania dzikich wysypisk odpadów, edukację ekologiczną w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami na obszarze Gminy Sulików.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarki odpadami na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022.

Tabela 8 Stan realizacji zadań własnych w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022

Cel do 2028 roku: GO.I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1	Opracowywanie sprawozdań z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz analiz gospodarowania odpadami	W latach 2021-2022 sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami Gmina Sulików (pracownicy Urzędu Gminy), składała za pośrednictwem Bazy Danych o Produktach i Opakowaniach oraz Gospodarce Odpadami zgodnie z przepisami ustawy o odpadach. Ponadto co roku przygotowywana jest Analiza systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Sulików (w tym 2021 i 2022 rok).

2	Doskonalenie i rozwijanie systemu zbierania małowabarytowych zużytych baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych	System zbierania małowabarytowych zużytych baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych jest systematycznie rozwijany przez umieszczanie pojemników w sklepach, aptekach, placówkach oświatowych i kulturalnych na terenie całej gminy Sulików.
3	Wdrożenie sprawnie działającego systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów kuchennych i zielonych z nieruchomości niezagospodarowujących tych frakcji we własnym zakresie	System gospodarki odpadami komunalnymi Gminy Sulików obejmują bioodpady, które gromadzone są w odpowiednich pojemnikach na terenie nieruchomości, kompostownikach lub dostarczanie do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych.
4	Osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych	20 sierpnia 2021 r. w Dzienniku Ustaw opublikowano rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. 2021r. poz. 1530). Rozporządzenie to zastąpiło wcześniej obowiązujące rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. poz. 2167). Na mocy rozporządzenia zmianie uległ sposób obliczania poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych sprawozdawanych za 2021 r. i kolejne lata. W związku z powyższym Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ) wyjaśnia, w jaki sposób dokonać obliczeń. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych obliczamy zgodnie ze wzorem przedstawionych na grafice obok. Jak wskazuje MKiŚ, łączną masę wytworzonych odpadów komunalnych (Mw) obliczamy za dany rok, przy czym do obliczeń nie wlicza się odpadów zmagazynowanych w latach poprzednich. - Czyli bierzemy pod uwagę odpady, które danego roku zostały odebrane i zebrane z terenu danej gminy – wyjaśnia resort i dodaje, że do masy tej wliczają się odpady komunalne z grupy 15 oraz z grupy 20, z wyjątkiem odpadów o kodach 20 02 02, 20 03 04 i 20 03 06. Do Mw zaliczane powinny być ponadto odpady komunalne poddane recyklingowi „u źródła”, czyli te, które zostały poddane kompostowaniu przez wytwórców odpadów. Dane do obliczeń gminy uzyskiwać mają ze sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne, zbierających odpady komunalne oraz z PSZOK. Osiągnięte poziomy recyklingu oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w Gminie Sulików:
5	Osiągnięcie poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	
6	Osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych	<u>Poziom recyklingu odpadów komunalnych</u> ROK 2021 <ul style="list-style-type: none"> • poziom wymagany – 20 %, • poziom osiągnięty – 18%. ROK 2022 <ul style="list-style-type: none"> • poziom wymagany – 25% , • poziom osiągnięty – 24,96%.

7	Sukcesywne zapobieganie i usuwanie dzikich wysypisk odpadów	Według danych GUS na koniec 2022 roku na terenie gminy Sulików zlokalizowane były 4 dzikie wysypiska śmieci na powierzchni 280 m ² . W latach 2021-2022 zlikwidowano 2 takie miejsca, gdzie nielegalnie składowano odpady.
8	Kontynuacja edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami na obszarze Gminy Sulików	Na terenie gminy Sulików kontynuowane były działania informacyjno-edukacyjne związane tematycznie z gospodarką odpadami na łamach na strony internetowej (www.sulikow.pl) oraz Biuletynu Informacji Publicznej (www.bip.sulikow.pl) zamieszczano informacje dla mieszkańców na temat: <ul style="list-style-type: none"> – nowych zasad gospodarowania odpadami, – ilości odebranych/zebranych z terenu gminy odpadów, – osiągniętych przez Gminę poziomów redukcji bioodpadów kierowanych do składowania oraz poziomów recyklingu i odzysku surowców wtórnych i odpadów budowlanych pochodzących z sektora komunalnego, – wspierano akcje proekologiczne, w tym zapewniano materiały do sprawnego przeprowadzenia akcji (np. „Sprzątanie Świata”), wspierano projekty ekologiczne realizowane przez placówki oświatowe.
9	Sukcesywne usuwanie azbestu z terenu Gminy	Gmina Sulików w latach 2021-2022 kontynuowała akcję usuwania azbestu z nieruchomości mieszkańców. W wyniku realizacji zadania <ul style="list-style-type: none"> • w 2021 r. usunięto 33,530 Mg wyrobów zawierających azbest pochodzących z 21 dachów budynków mieszkalnych. Zadanie zrealizowano ze środków finansowych przeznaczonych na realizację gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest przy wsparciu finansowym Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Wartość całkowita zadania 21 365,32 zł. Wysokość dotacji z WFOŚiGW we Wrocławiu: 5 920,80 zł. Wkład własny Gminy Sulików: 15 444,52 zł, • w 2022 r. usunięto 10,235 Mg wyrobów zawierających azbest pochodzących z 11 dachów budynków mieszkalnych. Zadanie zrealizowano ze środków finansowych przeznaczonych na realizację gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest przy wsparciu finansowym Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Całkowita wartość zadania to 10 943,26 zł. Wysokość dotacji z WFOŚiGW we Wrocławiu: 2 476,60 zł. Wkład własny Gminy Sulików: 8 466,66 zł. Łącznie w latach 2021-2022 unieszkodliwiono 43,765 Mg odpadów zawierających azbest z 32 nieruchomości na terenie gminy. Łącznie na przedsięwzięcia wydatkowano 32 308,58 zł, w tym 8 396,80 zł dofinansowanie z WFOŚiGW we Wrocławiu oraz 23 911,18 zł wkład własny Gminy Sulików.
10	Aktualizacja inwentaryzacji i programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	W 2022 roku Gmina Sulików przygotowała Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Sulików, który został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Sulików.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Sulikowie, GUS, 2023

Na przełomie roku 2020 i 2021 Gmina Sulików podjęła działania związane z remontem nawierzchni PSZOK-u poprzez jego utwardzenie kostką betonową, ułożenie krawężników, wykonanie studni chłonnej, zamontowanie drutu kolczastego na ogrodzeniu. Działania te zostały podjęte w celu

usprawnienia funkcjonowania PSZOK-u oraz zapobiegania ryzyku gromadzenia się wód po intensywnych opadach deszczu i przedostawaniu się na jego teren osób trzecich.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, a szczególnie rolników, Gmina Sulików pozyskała ponad 6 tys. zł dofinansowania na usunięcie 12 ton folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej.

4.9. Zasoby przyrodnicze

W zakresie ochrony zasobów przyrodniczych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 założono realizację 8 zadań, obejmujących monitoring i ochronę siedlisk przyrodniczych, promocję walorów przyrodniczych, gospodarkę leśną. W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony zasobów przyrodniczych na terenie gminy w latach 2021-2022.

Tabela 9 Stan realizacji zadań własnych w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022

Cele do 2028 roku:		
ZP. I. Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej		
ZP. II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1	Promocja własnych działań i inicjatyw proekologicznych promujących walory środowiska przyrodniczego o charakterze cyklicznym	Od 2018 roku Gmina Zgorzelec, Gmina Sulików, Miasto Zawidów, Gmina Černousy realizowały projekt pn. „Witka-Smeda-zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko-czeskiego - etap I” w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska-Polska, oś priorytetowej 2.
2	Wytyczenie i zagospodarowanie ścieżek przyrodniczo - dydaktycznych	Celem głównym projektu był wzrost atrakcyjności turystycznej pogranicza polsko - czeskiego poprzez rozszerzenie bazy turystycznej, stworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku dla turystów, stworzenie nowego produktu turystycznego, który w połączeniu z istniejącą infrastrukturą oraz bazą rekreacyjną rozszerzy ofertę turystyczną na trójstyku granic.
3	Opracowanie aktualnej inwentaryzacji przyrodniczej Gminy Sulików	Zadanie będzie realizowane w późniejszych latach.
4	Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych poprzez inwentaryzację i sporządzanie planów urządzania lasów oraz zwiększenie lesistości poprzez zalesienia	Zadanie zaplanowane do realizacji przez Starostę Powiatu Zgorzeleckiego. W 2020 roku Powiat realizował projekt: Wykonanie Uproszczonych Planów Urządzania Lasu niestanowiących własności Skarbu Państwa należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych oraz inwentaryzacji lasu dla lasów rozdrobionych o powierzchni do 10 ha niestanowiących własności Skarbu Państwa na terenie powiatu zgorzeleckiego.
5	Realizacja zadań: gospodarczych, hodowlanych i ochronnych – zgodnie z planami urządzania lasów państwowych	Nadleśnictwo Pieńsk W latach 2021-2022 prowadzono następujące działania w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • ochrony lasu: <ul style="list-style-type: none"> - gradzenia nowe (ochrona przed szkodami wyrządzanymi przez jeleniowate w uprawach leśnych) na powierzchni 22,09 ha w 2021 roku ora 36 ha w 2022 roku, - wykładanie drzew zgrzyzowych na powierzchni 103,35 ha w 2021 roku oraz 137,72 ha w 2022 roku, - zabezpieczanie upraw repelentem na powierzchni 38,73 ha w 2021 roku oraz 23,59 ha w 2022 roku, - ochrona przed grzybami skupiała się na
6	Realizacja zadań: gospodarczych, hodowlanych i ochronnych – zgodnie z uproszczonymi planami urządzania lasów prywatnych	
7	Wzmocnienie kontroli gospodarki leśnej na obszarach nowych nasadzeń i w lasach	

	prywatnych.	<p>wykonywaniu działań monitoringowych mogących określić faktyczny stan zagrożenia dla lasu przez szkodliwe grzyby,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrona przed szkodliwymi owadami skupiała się głównie na prowadzeniu działalności monitoringowej zagrożenia lasu na pułapkach klasycznych i feromonowych: ustawiono 42 szt. pułapek feromonowych na szkodniki pierwotne w 2021 roku oraz 42 szt. w 2022 roku, 169 szt. pułapek feromonowych na szkodniki wtórne w 2021 roku oraz 154 szt. w 2022 roku, a także 364 szt. pułapki na klasyczne ograniczanie szkodników wtórnych w 2021 roku oraz 353 szt. w 2022 roku, <ul style="list-style-type: none"> • ochrony przeciwpożarowej: <ul style="list-style-type: none"> - mineralizacja pasu przeciwpożarowego ciągnikiem – 7,25 KMTR rocznie, - prowadzono stałe monitorowanie oraz patrolowano las pod kątem ochrony przeciwpożarowej przez służbę leśną oraz Punkt Alarmowo Dyspozycyjny Nadleśnictwa, - coroczne sporządzanie sposobów postępowania na wypadek pożaru całego nadleśnictwa, • ochrony przyrody: <ul style="list-style-type: none"> - monitoring form ochrony przyrody, - prowadzono monitoring lasów HCVF, • hodowli lasu: <ul style="list-style-type: none"> - odnowienia lasu na łącznej powierzchni 159,65 ha w 2021 roku oraz 128,06 ha w 2022 roku, - pielęgnacja lasu na łącznej powierzchni 419,47 ha w 2021 roku oraz 500,51 ha w 2022 roku.
8	Zalesianie terenów o niskich klasach bonitacyjnych gleb i gruntów porolnych	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu, Nadleśnictwa Pieńsk, 2023

4.10. Zagrożenia poważnymi awariami

W zakresie zagrożeń poważnymi awariami w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 założono realizację 1 zadania własnego oraz 4 zadań monitoringowych.

W poniższych tabelach zestawiono stan realizacji zadań dotyczących zagrożeń poważnymi awariami na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022.

Tabela 10 Stan realizacji zadań własnych w zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie gminy Sulików w latach 2021-2022

Cel do 2028 roku: PAP.I. Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym i zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1	Przeciwdziałanie wystąpieniu poważnych awarii (kontrola podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii itp.) oraz uwzględnianie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz tzw. decyzjach środowiskowych	<p>KP PSP w Zgorzelcu</p> <p>W latach 2021-2022 na terenie powiatu zgorzeleckiego odnotowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 859 pożarów, w tym 666 pożarów traw oraz 423 pożary dzikich wysypisk śmieci, • 366 wypadków komunikacyjnych • 57 akcji związanych z zagrożeniem powodziowym <p>W okresie objętym sprawozdaniem nie odnotowano wypadków przemysłowych z udziałem substancji niebezpiecznych.</p> <p>Gmina Sulików</p> <p>W 2021 roku w trosce o bezpieczeństwo mieszkańców gminy przeprowadzono modernizację Systemu Selekttywnej Łączności Alarmowej w jednostce OSP Sulików oraz systemu ostrzegania i alarmowania mieszkańców Sulikowa o zagrożeniach. Modernizacja polegała na zakupie stacji obiektowej DSP-52BS, stacji bazowej DSP-52BS oraz syreny alarmowej DSE-600S. Koszt inwestycji: 31 500,00 zł.</p>
2	Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	<p>WIOŚ we Wrocławiu</p> <p>W latach 2021-2022 na terenie gminy Sulików nie było zarejestrowanych zdarzeń o znamionach poważnych awarii.</p>
3	Prowadzenie i aktualizacja rejestru poważnych awarii oraz bazy danych, w zakresie zakładów mogących powodować poważną awarię	
4	Szkolenia i ćwiczenia Zespołu Reagowania Kryzysowego	<p>Powiat Zgorzelecki</p> <p>W okresie sprawozdawczym kwestie bezpieczeństwa w powiecie były regulowane przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Plan Zarządzania Kryzysowego, • Plan Akcji Kurierskiej Powiatu Zgorzeleckiego, • Plan Szkolenia Obronnego dla Powiatu Zgorzeleckiego na 2021 r., • Plan działania w zakresie obrony cywilnej powiatu zgorzeleckiego na 2021 r., • Plan zasadniczych przedsięwzięć pozamilitarnych przygotowań obronnych w powiecie zgorzeleckim w 2021 roku, • Plan szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i zarządzania

		<p>kryzysowego, obrony cywilnej i ochrony ludności powiatu zgorzeleckiego na 2021 rok.</p> <p>Wszystkie zadania Starosta Zgorzelecki realizował przy pomocy powiatowej administracji zespolonej, jednostek organizacyjnych Powiatu Zgorzeleckiego, Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz Komisji Bezpieczeństwa i Porządku. Do pozostałych dokumentów planistycznych, które normowały kwestie bezpieczeństwa w Powiecie Zgorzeleckim należą m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plan Operacyjny Funkcjonowania Powiatu Zgorzeleckiego w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, • Plan Operacyjny Ochrony Przed Powodzią, • Plan Dystrybucji i Podawania Tabletek Jodku Potasu na Wypadek Zdarzenia Radiacyjnego. <p>W roku 2021 opracowano dodatkowe wytyczne Starosty Zgorzeleckiego – Szefa Obrony Cywilnej Powiatu do działalności w dziedzinie obrony cywilnej w 2021 r. na obszarze powiatu zgorzeleckiego. W ramach opracowania ocen i sprawozdań przygotowano m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprawozdanie z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku za 2020 r., • informację nt.: „Ochrony ludności w przypadku wystąpienia zagrożeń na terenie powiatu zgorzeleckiego”, • ocenę stanu przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej. <p>Ponadto przeprowadzono m.in. szkolenia i ćwiczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • trening zgrywający system wczesnego ostrzegania o zagrożeniach na terenie powiatu zgorzeleckiego, • szkolenia HNS/CIMIC, Akcję Kurierską, przygotowanie podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa. <p>Do pozostałych działań informacyjnych realizowanych przez PCZK w roku 2021, należało publikowanie na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu ostrzeżeń meteorologicznych, hydrologicznych oraz komunikatów.</p> <p>Jednym z narzędzi stosowanych przez Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w 2021 r. mających na celu powiadamianie osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne na terenie powiatu zgorzeleckiego jest Samorządowy Informator SMS (SISMS). Program ten m.in. pozwala na wysyłanie informacji o zagrożeniach do wskazanej grupy osób natychmiast po otrzymaniu informacji o zagrożeniu. W roku 2021 przesłano łącznie 21 644 wiadomości.</p>
5	<p>Zakup specjalistycznego sprzętu służącego do usuwania skutków awarii i nadzwyczajnych zdarzeń</p>	<p>Gmina Sulików</p> <p>W 2021 roku udzielono dotacji wszystkim 6 jednostkom ochotniczej straży pożarnej działającym na terenie gminy. Łączny koszt dotacji wyniósł 1588 492,18 zł.</p> <p>Ponadto 2 września 2021 roku Wójt Gminy Sulików odebrał z Wydziału Transportu Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu samochód terenowy marki Nissan Pathfinder. Jest to kolejny pozyskany przez gminę nieodpłatnie pojazd, który będzie wykorzystany na potrzeby OSP Bierna.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu, KP PSP w Zgorzelcu, WIOŚ we Wrocławiu, Urząd Gminy Sulików, 2023

5. Analiza wskaźnikowa za lata 2021-2022

Poniżej przedstawiono wskaźniki realizacji programów ochrony środowiska w Gminie Sulików w ostatnich latach 2016, 2018, 2020 oraz 2022.

Tabela 11 Analiza wskaźnikowa Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików

Lp	Wskaźniki	Dane wyjściowe [2016 rok]	Dane pośrednie [2018 rok]	Dane pośrednie [2020 rok]	Dane pośrednie [2022 rok]
Ochrona przyrody i krajobrazu					
1.	Obszary natura 2000	Brak	Brak	Brak	Brak
		Brak	Brak	Brak	Brak
2.	Parki krajobrazowe	Brak	Brak	Brak	Brak
3.	Rezerваты przyrody	Brak	Brak	Brak	Brak
4.	Obszary chronionego krajobrazu	Brak	Brak	Brak	Brak
5.	Zespoły przyrodniczo krajobrazowe	Brak	Brak	Brak	Brak
6.	Użytki ekologiczne	Brak	Brak	Brak	Brak
7.	Pomniki przyrody	Brak	Brak	Brak	Brak
Lasy					
8.	Lesistość gminy	15,7	15,7	15,7	15,7
Ochrona powietrza atmosferycznego					
9.	Klasa czystości powietrza wg kryteriów ochrony zdrowia i wskaźników	A (SO ₂ , NO _x , ołów, benzen, tlenek węgla, kadm, nikiel, ozon _{poziom} docelowy) C (pył PM _{2,5} PM ₁₀ , benzo(a)piren, arsen, ozon _{poziom} celu długoterminowego)	A (SO ₂ , NO _x , ołów, benzen, tlenek węgla, kadm, nikiel, ozon _{poziom} docelowy) C (pył PM _{2,5} PM ₁₀ , benzo(a)piren, arsen, ozon _{poziom} celu długoterminowego)	A (SO ₂ , NO _x , ołów, benzen, tlenek węgla, kadm, nikiel, ozon _{poziom} docelowy) C (pył PM _{2,5} PM ₁₀ , benzo(a)piren, arsen, ozon _{poziom} celu długoterminowego)	A (SO ₂ , NO _x , ołów, benzen, tlenek węgla, kadm, nikiel, ozon _{poziom} docelowy) C (pył PM _{2,5} PM ₁₀ , benzo(a)piren, arsen, ozon _{poziom} celu długoterminowego)
10.	Klasa czystości powietrza wg kryteriów ochrony roślin i wskaźników	A (SO ₂ , NO _x)	A (SO ₂ , NO _x)	A (SO ₂ , NO _x)	A (SO ₂ , NO _x)
11.	Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	14 771 MWh	14 936 MWh	13 958 MWh	13 055 MWh
Ochrona wód					
12.	Długość sieci kanalizacyjnej	29,1 km	29,1 km	29,18 km	29,20 km
13.	Długość sieci wodociągowej	81,6 km	88,58 km	88,60 km	88,90 km
14.	Ilość przyłączy kanalizacyjnych	405 szt.	668 szt.	673 szt.	686 szt.
15.	Ilość przyłączy wodociągowych	1 257 szt.	1 325 szt.	1 332 szt.	1 375 szt.

16.	Jakość wód powierzchniowych	JCWP Witka ze zb. Niedów do ujścia, JCWP Miedzianka od granicy Państwa do Nysy Łużyckiej - klasa II, - stan/potencjał ekologiczny - dobry	JCWP Witka ze zb. Niedów do ujścia, JCWP Miedzianka od granicy Państwa do Nysy Łużyckiej - klasa II, - stan/potencjał ekologiczny - dobry	JCWP Witka ze zb. Niedów do ujścia, JCWP Miedzianka od granicy Państwa do Nysy Łużyckiej - klasa II, - stan/potencjał ekologiczny - dobry	JCWP Witka ze zb. Niedów do ujścia, JCWP Miedzianka od granicy Państwa do Nysy Łużyckiej - klasa II, - stan/potencjał ekologiczny - dobry
17.	Jakość wód podziemnych	II klasa	II klasa	II klasa	II klasa
18.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	115 dam ³	129 dam ³	140,5 dam ³	154,3 dam ³
19.	Ilość oczyszczonych ścieków z gospo. dom.	44 dam ³	51 dam ³	52 dam ³	57 dam ³
Gospodarka odpadami					
20.	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	osiągnięty	osiągnięty	osiągnięty	osiągnięty
21.	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	osiągnięty	osiągnięty	Nieosiągnięty 37% przy wymaganym poziomie 50%	nieosiągnięty 18% przy wymaganym 20%
22.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	osiągnięty	osiągnięty	osiągnięty	osiągnięty
23.	Ilość zebranych odpadów komunalnych	297 kg/mieszkaniec/rok	303 kg/mieszkaniec/rok	328 kg/mieszkaniec/rok	426 (przeliczając liczbę osób z deklaracji) 349 (przeliczając liczbę osób z meldunku) kg/mieszkaniec/rok
Wydatki budżetu w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska					
24.	Wydatki	-	3 179 357,19 zł	3 381 742,43 zł	4 562 993,69 zł

Źródło: opracowanie własne, 2023

6. Podsumowanie

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w całej gminie. Realizacja zadań w latach 2021-2022, zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i kierunków działań Programu ochrony środowiska dla Gminy, zgodnych z polityką ekologiczną Województwa Dolnośląskiego, Powiatu Zgorzeleckiego, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój Gminy - obecnie jak i w perspektywie wieloletniej. Niniejszy Raport z wykonania Programu ochrony środowiska obejmuje lata 2021-2022.

Raport przedstawia dotychczas podjęte działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w kontekście zaistniałych zmian stanu środowiska na terenie gminy Sulików oraz w kontekście konkretyzacji wielu zamierzeń inwestycyjnych przyjętych przez Gminę, a także podmioty gospodarcze. Stan środowiska na terenie gminy nie uległ pogorszeniu. Gmina Sulików we własnym zakresie sukcesywnie realizuje zadania, kładąc szczególny nacisk na modernizację dróg i remonty chodników a także ochronę powietrza atmosferycznego poprzez termomodernizację obiektów dydaktycznych i użyteczności publicznej, wymianę nie ekologicznych źródeł ciepła, montaż urządzeń odnawialnych źródeł energii oraz usprawnianie zbiórki odpadów (m.in. azbest). Działania te w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczyniają się do poprawy, jakości środowiska na obszarze gminy.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w harmonogramach „Programu...” jednoznacznie można stwierdzić, że zadania na bieżąco są realizowane, dowodem na to są wskaźniki oraz ilość wydatkowanych środków finansowanych na realizację zadań gminnych.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Są zadania na realizację których wydatkowano wiele większe środki niż te, planowane, gdyż udało się pozyskać źródło finansowania, są również takie zadanie, których realizacja jest planowana na lata następne ze względu na niedostateczne środki finansowe lub długie i skomplikowane procedury.

Mimo to Gmina Sulików stara się pozyskiwać dofinansowania na realizację zadań ze środków zewnętrznych, zarówno krajowych i zagranicznych, w celu realizacji zadań kosztownych, gdyż nie ma możliwości finansowania ich tylko ze środków własnych.

Jeśli w następnych latach poziom wykonywanych rocznie inwestycji nie zmieni się oraz biorąc pod uwagę fakt, iż realizacja Programu Ochrony Środowiska planowana jest do 2028 roku i do końca okresu programowego zostało jeszcze wiele czasu prognozuje się, że z pewnością wszystkie planowane zadanie zostaną zrealizowane.

Przewodniczący Rady

Bogusław Świątek

Uzasadnienie

Obowiązek sporządzenia raportu z realizacji programu ochrony środowiska wynika z postanowień art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 ze zm.), zgodnie z którym z wykonania programu organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raport, który przedstawia się radzie gminy.

Uchwałą nr XXXIV/258/21 Rady Gminy Sulików z dnia 27 października 2021 r. został przyjęty Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sulików za lata 2021-2022 zawiera analizę realizacji przedsięwzięć planowanych w POŚ z 2021 roku, ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych, ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem, analizę efektywności programu w oparciu o wskaźniki w nim określone.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady

Bogusław Świątek